KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-854
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.395/14/2022.

A tanács tagjai: dr. Szathmári Réka, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos, dr. Puskás Sándor közbeszerzési biztos

A kérelmező: Főtaxi Autóközlekedési és Szolgáltató Zrt.
1087 Budapest, Kerepesi út 15.
A kérelmező képviselője: Dr. Barna Orsolya
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
lajstromszám: 00199
1021 Budapest, Bognár utca 6/B

Ajánlatkérő: Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap
1037 Budapest, Kunigunda útja 64.
Ajánlatkérő képviselője: Patay Ügyvédi Iroda (Dr. Patay Gábor)
1026 Budapest, Volkmann utca 13.

A közbeszerzés tárgya, értéke: „Fuvarszervezési szolgáltatás/taxiszolgáltatás 2023”, 490.000.000.-Ft
(EKR001277582022)

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) meghozta az alábbi

V É G Z É S - t.

A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást megszünteti.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy 2.450.000.-Ft, azaz kétmilliónégyszázötvenezer forint igazgatási szolgáltatási díjat térítsen vissza a kérelmező részére a végzés kézbesítését követő 8 napon belül.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés elleni közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő, a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül. A kereseti kérelmet a Fővárosi Törvényszékhez kell címezni, de a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a 2022. augusztus 29. napján „Fuvarszervező szolgáltatás/taxiszolgáltatás 2023” tárgyban feladott előzetes tájékoztató hirdetménnyel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény Második Rész, XV. fejezet szerinti meghívásos közbeszerzési eljárást indított. A felhívás az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022/S 169-47735 iktatószám alatt 2022. szeptember 2-án jelent meg. A Közbeszerzési Értesítőben KÉ-18144/2022. számon szintén 2022. szeptember 2-án jelent meg az előzetes tájékoztató hirdetmény.

2. Az előzetes tájékoztató II.2.5) pontja az értékelési szempontok tekintetében rögzítette, hogy az ár nem az egyetlen odaítélési kritérium, az összes kritérium kizárólag a közbeszerzési dokumentációban került meghatározásra.

3. A szándéknyilatkozatok benyújtási határidejére, 2022. szeptember 12-re négy gazdálkodó szervezet jelezte érdeklődését, akiknek az ajánlatkérő 2022. szeptember 14-én küldte meg a részvételi felhívást.

4. A felhívásban az ajánlatkérő egyebek mellett az alábbiakat határozta meg:

II.2.4) A közbeszerzés ismertetése a szerződéskötés időpontjában:
Az AK részére 24 havi időszakra taxi jellegű személyszállításaihoz kapcsolódó fuvarszervezési szolgáltatás (a továbbiakban: taxi szolgáltatás) biztosítása napi 24 órás folyamatos rendelkezésre állással, vállalkozási keretszerződés keretében. A személyszállítási igények Budapest közigazgatási határán belülről és Budapest közigazgatási határán belülre, vagy a főváros közigazgatási határától számított – jellemzően – 50 km-es körzetbe, illetve a főváros közigazgatási határától számított – jellemzően – 50 km-es körzetbe eső kiindulópontról a főváros közigazgatási határán belülre eső célállomásra merülnek fel.
A keretszerződés összege nettó 490.000.000 Ft
Az egy naptári hónapra eső rendelések várható/indikatív (nem kötelező) száma: 3.150 db
A szolgáltatás teljesítésének időtartama a szerződéskötéstől számított 24 hónap, de legfeljebb a keretösszeg kimerüléséig tartó határozott időtartam. Amennyiben a keretösszeg a szerződés időtartama alatt nem merül ki, úgy a szerződést AK jogosult egyoldalú jognyilatkozattal, egy vagy több alkalommal, legfeljebb összesen 12 hónapos időtartammal meghosszabbítani.
A szerződés eredményeként kötendő szerződés nem magánszemélyek részére teljesített, hitelezett fuvarnak minősül.
AK elvárása, hogy az ajánlattevő (AT) rendelkezzen a taxi szolgáltatás igénybevételét nyomon követő olyan számlázási és informatikai rendszerrel, amely legalább az alábbi adatokat – online elérhető módon - szolgáltatja:
- fuvar azonosítója / kód,
- a megrendelést leadó személy neve,
- utas azonosítója („taxikártya” azonosítója),
- utas neve, - fuvardíj összege (nettó, áfa, bruttó),
- a fuvar kezdőpontjának címe,
- a fuvar végpontjának címe - megtett kilométer,
- gépkocsi rendszáma,
- utazás dátuma és kezdetének valamint végének pontos időpontja,
- az MTVA által megadott kódok (lásd lent, különösen: éves terv ID),
- a kód megnevezése
- kezelt taxikártyákon havi költség és utazásszám nyilvántartásra/rögzítésre

A jelen közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevőjének a szolgáltatás megkezdésekor az MTVA elektronikus úton megküldi az aktuális kódlistát, mely az alábbi adatokat tartalmazza:
• Kód1 (Éves terv ID);
• Kód (Éves terv ID) megnevezése
• Érvényesség kezdete (dátum, óra, perc)
• Érvényesség vége (dátum, óra, perc)
• Esetleges megjegyzés mező
A kódlista cca. 1500 db Éves terv ID-t tartalmaz. A kódok maximum 20 jegyűek lehetnek, alfanumerikus karaktereket tartalmazhatnak (számok, betűk, írásjelek). A kódok felépítése lehet pl. 2023-000714. Ajánlatkérő a kódlistát az azon szereplő adatok változásának és az MTVA igényeinek megfelelően folyamatosan frissíti, ezt nyertes ajánlattevőnek kezelnie kell, hogy az adatok mindig naprakészen álljanak az utazók rendelkezésére.

AK elvárása, hogy az AT rendelkezzen portálrendszerrel, amely interneten elérhető és a kártyák, felhasználók, kvóták kezelése önállóan megoldott legyen az MTVA saját adminisztrátorával, ill. megfelel az alábbi kritériumoknak:
- AK tudja adminisztrálni a saját adminisztrátorait
- lehetséges az adminisztrátoroknak jogokat szűkíteni kártyára vagy költséghelyekre
- a jogok érvényesüljenek a riportálási felületen is (adott felhasználó csak adott kártyát vagy költséghelyet tekinthet meg)
- riportálási lehetőség az előző számlázási időszakra vonatozóan
- MS Excel import lehetőség a kártyák-felhasználók összerendeléséhez

5. A közbeszerzési dokumentáció az alábbi releváns rendelkezéseket is tartalmazta.

6. Az AK kizárja a részajánlat benyújtásának lehetőségét, mivel a részajánlattételi lehetőség nem egyeztethető össze a gazdasági észszerűséggel, tekintettel ara, hogy a szolgáltatás természete, egységessége nem indokolja a részekre történő ajánlattétel biztosítását, figyelemmel arra is, hogy a fuvarszervezési/taxi-szolgáltatás kiindulópontja jellemzően ugyanaz a földrajzi hely (AK székhelye) [Kbt. 61.§ (4)].

II.2.5) Értékelési szempontok
Minőségi kritériumok: Igen
2. Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától taxi rendeléshez használható webes felületet fog biztosítani AK számára a teljesítés során? (igen /nem)
Súlyszám/Jelentőség: 2
3. Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától a szolgáltatás teljesítése során ingyenes wifi hozzáférést fog biztosítani az utas számára minden általa kialakított gépjárműben? (igen/nem) Súlyszám/Jelentőség: 2
4. Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától VIP telefonszámot (a piac/magánszemélyek előtt nem ismert diszpécseri telefonszám) fog biztosítani AK számára a teljesítés során? (igen/nem) Súlyszám/Jelentőség: 2
5. Ajánlattevő hány darab tisztán elektromos hajtású taxi szolgáltatási körbe való bevonását vállalja a szerződéskötés időpontjától a szerződés teljesítése során? (db, minimum 0 db, Kbt. 77. § (1) szerinti maximum 3 db) Súlyszám/Jelentőség: 2

Költség kritérium: Nem
Árkritérium: Igen, Súlyszám/Jelentőség: 40

Az ár nem az egyetlen odaítélési kritérium, az összes kritérium kizárólag a közbeszerzési dokumentációban került meghatározásra

II.2.14) További információ
Kiegészítés a II.2.5) ponthoz: Az „Ár" értékelési szempont tekintetében az alábbi értékelési részszempontokra kell ajánlatot tenni:
1.1. Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások alapdíja (bruttó Ft) - Súlyszám: 15
1.2. Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások perc alapú viteldíja (bruttó Ft/perc) - Súlyszám: 15
1.3. Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások kilométer alapú viteldíja (bruttó Ft/km) / - Súlyszám: 10

III. Értékelési szempontok, értékelési módszer

Az ajánlatkérő felhívja a figyelmet, hogy jelen fejezetben foglaltak tájékoztató jellegűek, figyelemmel arra, hogy a jelen részvételi szakaszban ajánlatot nem lehet tenni!
Az ajánlatok értékelése során alkalmazott módszerek részletes ismertetése:

1.1. „Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások alapdíja (bruttó Ft)" értékelési részszempont, és
1.2. „Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások perc alapú viteldíja (bruttó Ft/perc)" értékelési részszempont, továbbá
1.3. „Budapest közigazgatási határán belül történő taxi személyszállítások kilométer alapú viteldíja (bruttó Ft/km)" értékelési részszempont esetében:

Értékelési módszer: A Közbeszerzési Hatóság útmutatója a nyertes ajánlattevő kiválasztására szolgáló értékelési szempontrendszer alkalmazásáról (KÉ 2020. évi 60. szám; 2020. március 25.) 1. számú melléklet A.1.aa) pontja szerinti fordított arányosítás.

Fordított arányosítási módszer

$$P = \frac{\text{Alegjobb}}{\text{Avizsgált}} * (Pmax - Pmin) + Pmin$$

Ahol:
P: a vizsgált ajánlati elem adott szempontra vonatkozó értékelési pontszáma
Pmax: a pontskála felső határa
Pmin= a pontsála alsó határa

Alegjobb: a legelőnyösebb ajánlat tartalmi eleme

A vizsgált: a vizsgált ajánlat tartalmi eleme.

Az Ajánlatkérő számára legelőnyösebb tartalmi elemnek a legalacsonyabb, forintban kifejezett árat tartalmazó ajánlat minősül. A legalacsonyabb nettó ajánlati ár kapja meg a maximális pontot (felső ponthatár: 10), a többi ajánlat pontszáma pedig fordított arányosítással kerül kiszámításra a fenti képlet alapján.

A felolvasólapon az árat (kért ellenszolgáltatás összegét) magyar forintban (HUF), egész számban kell megadni.

2. „Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától taxi rendeléshez használható webes felületet fog biztosítani AK számára a teljesítés során? (igen/nem)" értékelési részszempont, és

3. „Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától a szolgáltatás teljesítése során ingyenes wifi hozzáférést fog biztosítani az utas számára minden általa kiállított gépjárműben? (igen/nem)" értékelési részszempont, továbbá

4. „Ajánlattevő vállalja-e, hogy a szerződéskötés időpontjától VIP telefonszámot (a piac/magánszemélyek előtt nem ismert diszpécseri telefonszám) fog biztosítani AK számára a teljesítés során? (igen/nem)" értékelési részszempont esetében:

Értékelési módszer: az egyes ajánlatok értékelési pontszámait a Közbeszerzési Hatóság 2020. március 25-én közzétett útmutatója 1. sz. mellékletének B) pontja szerinti pontozással kell meghatározni:

Vállalás	Pontszám
Igen	10 pont
Nem	0 pont

5. „Ajánlattevő hány darab tisztán elektromos hajtású taxi szolgáltatási körbe való bevonását vállalja a szerződéskötés időpontjától a szerződés teljesítése során?" értékelési részszempont esetében:

Értékelési módszer: Egyenes arányosítás a Miniszterelnökségnek a Kbt. 77. § (1) bekezdése szerinti legkedvezőbb szint, illetve legkedvezőtlenebb elvárás meghatározása tekintetében készített útmutatójának 2. pontja alapján az alábbi képlet alkalmazásával:

Arányosítási módszer

$$P = \frac{(\text{Avizsgált - Alegkedvezőtlenebb})}{(\text{Alegkedvezőbb – Alegkedvezőtlenebb})} * (Pmax - Pmin) + Pmin$$

P: a vizsgált ajánlati elem adott szempontra vonatkozó pontszáma
Pmax: a pontskála felső határa
Pmin= a pontsála alsó határa

Alegkedvezőbb: az ajánlatkérő által a Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján meghatározott legkedvezőbb érték, azaz 3 db

Alegkedvezőtlenebb: az ajánlatkérő által a Kbt. 77. § (1) bekezdése alapján meghatározott legkedvezőtlenebb érték, azaz 0 db

A vizsgált: a vizsgált ajánlat tartalmi eleme (amennyiben a vizsgált ajánlat tartalmi eleme 3 db feletti, akkor 3 db).

Az ajánlatkérő egyúttal felhívja az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a 3 darabot elérő, és az azt meghaladó mértékű vállalás az ajánlatok elbírálása során azonos (maximális) pontszámot kap. Azaz amennyiben valamelyik ajánlattevő 3 darabot meghaladó mértékű vállalást tesz, az

ajánlatkérő az arányosításánál 3 darabot vesz figyelembe. Az az ajánlat, amelyikben 0 darab a megajánlás, a pontskála alsó értékét (0 pontot) kapja.
Az ajánlatkérő először az értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeket értékeli a fenti módszerek szerint, majd a kapott (két tizedes jegyig kerekített) értékelési pontszámokat értékelési szempontonként megszorozza az adott értékelési szempontra megadott súlyszámmal, végül a szorzatokat összeadja. Az az ajánlat képviseli a legmagasabb ár/érték arányt, amelynek összpontszáma a legmagasabb. Az ajánlatkérő minden értékelési szempont tekintetében két tizedes jegyre kerekíti a kapott pontszámokat, és az összpontszám is két tizedes jegyre kerül kerekítésre.

7. A kérelmező 2022. szeptember 26-án kiegészítő tájékoztatás kéréssel fordult az ajánlatkérő felé, amelyben az ajánlatok értékelési szempontjának alkalmazásáról kérdezett.
„Fentieknek megfelelően látható, hogy ezen értékelési szempontok azt fogják eredményezni, hogy több (de valószínűleg mindegyik) ajánlat azonosan a legmagasabb pontszámot fogja kapni az értékeléskor, akárcsak az ajánlatkérő legutóbbi ugyanezen célra irányuló közbeszerzési eljárásában. A kérdező tisztában van azon, rendkívüli esetekben alkalmazható, lehetőséggel, hogy közjegyző jelenlétében sorsolást lehet tartani, ha a legkedvezőbb ajánlat pontszámegyenlőség miatt egyéb módszerrel nem határozható meg, ugyanakkor álláspontunk szerint a Kbt. kizárólag véletlen előállt helyzet esetében engedi ezt a módszert alkalmazni, arra nem ad lehetőséget a törvény, hogy eleve olyan értékelési szempontrendszer kerüljön kiírásra, amely nem eredményez valódi versenyt. Kérdésünk, hogy az ajánlatkérő, hogyan fogja rangsorolni az ajánlatokat ezen értékelési szempontok alkalmazásával úgy, hogy valódi verseny tudjon kialakulni?”

8. Az ajánlatkérő 2022. szeptember 27-én megküldte válaszát a kérelmezőnek, miszerint:
„Az ajánlatkérő az értékelési szempontrendszert - korábbi tapasztalatait is figyelembe véve - a Kbt. 76-78. §-ainak is megfelelően akként alakította ki, hogy a minőségi értékelési részszempontok keretében a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás azon esetlegesen vállalt jellemzői kerülnek értékelésre, melyek megléte az ajánlatkérő számára relevánsak és a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás magasabb színvonalon való nyújtását jelenthetik számára. Egyéb minőségi értékelési szempontok meghatározását az ajánlatkérő nem tartotta indokoltnak, mivel a szolgáltatás közbeszerzési dokumentumokban meghatározottakon túli, egyéb jellemzői számára nem relevánsak. Az pedig az ajánlatkérő ellenőrzési körén kívül eső speciális körülmény, hogy a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás esetében az „ár” értékelési szempont körében tehető vállalások tekintetében a 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet kötelezően alkalmazandó szabályokat állapít meg.
Az ajánlatkérő álláspontja szerint - figyelemmel arra is, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítése során a piaci szereplőkkel nyilvánvalóan nem egyeztetett - nem jelenthető ki bármilyen bizonyossággal, hogy több (vagy akár valamennyi) ajánlat azonos pontszámot fog elérni az értékelés során.
Fentiekre tekintettel az ajánlatkérő az ajánlattételi szakaszban a Kbt. rendelkezéseinek megfelelően az érvényes ajánlatok közül a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott értékelési részszempontok, súlyszámok és módszerek alkalmazásával fogja a nyertes ajánlatot kiválasztani azzal, hogy amennyiben mégis olyan helyzet állna elő, hogy a közjegyző előtti sorsolás Kbt. 77. § (5) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, akkor - az ajánlattevők jelenlétében - közjegyző előtti sorsolással választja ki a nyertes ajánlatot.”

9. A kérelmező 2022. szeptember 29-én előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be a jogorvoslati kérelemmel megegyező tartalommal, továbbá kifejtette, hogy a felhívásban az M1) műszaki, szakmai alkalmassági követelmény meghatározása versenyszűkítő, és

piactorzító hatású, és ezzel sérti a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit, az 50. § (4) bekezdést, valamint a 76. § (2) bekezdését.

10. Az ajánlatkérő 2022. október 4-én megküldte válaszát a kérelmezőnek, melyben az előzetes vitarendezési kérelmet a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatával egyezően elutasította.

11. A részvételi jelentkezési határidőre, 2022. október 18-ra 2 részvételi jelentkezés került benyújtásra.

A kérelmező jogorvoslati kérelme

12. A kérelmező 2022. október 13-án jogorvoslati kérelmet terjesztett elő a Döntőbizottságnál, amelyben az alábbi vélelmezett jogszabálysértésre tekintettel kérte a jogsértés megállapítását.

13. A kérelmező szerint az értékelési szempontrendszer jogsértő, valamint az ajánlatok objektív összehasonlítására, a valódi, tényleges verseny, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztására alkalmatlan, ezért a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, amelyet az ajánlatkérő valós, és érdemi jogi indokolás nélkül utasított el.

14. A kérelmező tárgyalási nyilatkozatával pontosított jogorvoslati kérelme szerint az ajánlati felhívásban meghatározott értékelési rendszer valódi versenyt nem eredményez, és nem alkalmas a legjobb ár-érték arányt megjelenítő ajánlat kiválasztására, a Kbt. 2. § (1) bekezdésbe ütközően sérti a verseny tisztaságának alapelvét, mivel a kérelmező álláspontja szerint nincs verseny. A Kbt. 2. § (2) bekezdés körében az esélyegyenlőség követelményét sérti az értékelési szempontrendszer, ugyanis a kérelmező szerint mivel a szerencsére bízta az ajánlatkérő a nyertes kiválasztását, így nem egyenlő eséllyel indulnak az ajánlattevők. Az ajánlatkérő előírásai sértik a Kbt. 50. § (4) bekezdést, a 76. § (2) bekezdését, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve preambulumának (90) és (93) pontját, valamint az irányelv 67. cikkét.

15. A releváns piacot ismerve Budapesten jelenleg négy olyan taxitársaság (taxi jellegű személyszállítási szolgáltatással és/vagy taxi jellegű személyszállításhoz kapcsolódó fuvarszervezési szolgáltatással foglalkozó gazdasági szereplő) van, amelyik az alkalmassági követelményeket, a műszaki elvárásokat is figyelembe véve sikerrel nyújthat be majd ajánlatot az eljárás ajánlati szakaszában. Az eljárásban esetlegesen részt venni kívánó valamennyi Budapesten működő taxitársaság, amelyik megfelel az alkalmassági szempontoknak is, pontosan ugyanazt az ajánlatot fogja tenni az értékelési szempontokra. Az 1. értékelési szempontra minden ajánlattevő azonos ajánlatot fog tenni, mert Budapesten ezen díjak jogszabály által meghatározottak, amelyektől egyik ajánlattevő sem térhet el. A 2., 3. és 4. értékelési szempontok: a piac ismeretében mindegyik taxitársaság azonos módon megfelel ezen szempontoknak. Az 5. értékelési szempont: mindegyik szóba jöhető taxitársaság azonos módon 3 autót fog megajánlani, mert mindegyik ennél jóval több elektromos hajtású autóval rendelkezik.

16. Ezen értékelési részszempontok azt fogják eredményezni, hogy aki ajánlatot nyújt be, az a legmagasabb pontszámot fogja kapni az értékeléskor, akárcsak az ajánlatkérő legutóbbi ugyanezen célra irányuló közbeszerzési eljárásában. Ha több azonos pontszámra értékelt ajánlat kerül az eljárásban az első helyre az értékelés eredményeként, az ajánlatkérő nem tudja

meghatározni a jogszabályok, és a közbeszerzési dokumentumok alapján a legkedvezőbb ajánlatot, akkor közjegyző jelenlétében sorsolást kell tartania. A Kbt. célja a versengés lehetővé tétele. A sorsolás eredménye a szerencsén múlik, ezért csak akkor alkalmazható, ha az ajánlatkérő mindent megtett a valódi verseny biztosítása érdekében, és ezen erőfeszítései ellenére, véletlenül áll elő az a helyzet, hogy mégiscsak sorsolni kell. Az ajánlatkérő ezt a helyzetet jelenleg szándékosan kívánja előidézni. Ez nyilvánvalóan és súlyosan jogsértő.

17. Az ajánlatkérő 2019. évben lefolytatott azonos tárgyú eljárásában az 1-5. számú értékelési részszempontok - bár szó szerint nem, de - tartalmuk szerint tökéletesen azonosak jelen eljárás 1-5. értékelési részszempontjaival, valamint a 2019. évi közbeszerzési eljárás az alábbi értékelési részszempontokat is alkalmazta:

6. A II.2.4) pont szerinti rendszer biztosít-e riportálási lehetőséget az aktuális hónapon belüli fuvarokra, a fuvar végeztét követő 1 percen belül on-line módon (igen/nem)
7. Az ajánlattevő által működtetett II.2.4) pont szerinti portálrendszer képes-e a tárgynapon megrendelt fuvarok tárgynapi összeültetésére költségalapú optimalizálással? (igen-nem)
8. Az ajánlattevő által működtetett II.2.4) pont szerinti portálrendszerben beállítható-e kvóta a fuvarok darabszámára? (igen-nem)

18. Még a három darab kimaradt szempont is nagyobb szórást eredményezhetne (de 2019-ben sem eredményezett) az ajánlatok között, mint a megtartottak. A 2019-ben lefolytatott eljárásában a nyertest sorsolással kellett meghatározni. Ennek megfelelően az alkalmazott értékelési részszempontok nem eredményeznek valós versenyt, mert azokra legalább két, a 2019-es eljárásban is indult ajánlattevő, azonos ajánlatot tehet. Biztosan várható legalább két ajánlat, amelyek biztosan a legmagasabb pontszámot fogják kapni, azaz mindenképpen szükséges lesz sorsolást tartani, mert másként az ajánlatkérő nem tudja megállapítani a nyertes személyét. Nem változott a helyzet, a budapesti taxidíjak továbbra is jogszabály által meghatározottak. Nem várható, hogy a taxitársaságok visszafejlesztik a szolgáltatásaikat, és nem biztosítják már a wifi elérést az autóikban, törlik a webes alkalmazásaikat, a VIP telefonszámaikat, és három alá csökkentik az elektromos hajtású autóik számát.

19. Az igen/nem jellegű értékelési szempontok sok esetben - jelen eljárásban is a tartalmukat tekintve - az ajánlati ár felé terelik az értékelést, azaz csak látszat értékelési szempontok, mert minden ajánlattevő igen választ fog adni. Különösen igaz ez a jelen eljárásban, mert az ajánlattételnél szóba jöhető társaságok mindegyike megfelel ezen szempontoknak. Szintén nem megfelelő értékelési szempont az 5. számú sem, hiszen a legmagasabb megajánlható értékként megjelölt három elektromos hajtású autó darabszáma nagyon alacsony, és a szóba jöhető cégek mindegyike ennél sokkal többel rendelkezik.

20. Az ajánlatkérő jelen eljárásban látszólag, és formálisan megtette, de valójában nem határozott meg értékelési részszempontokat, megsértve ezzel a Kbt. rendelkezéseit. Megállapítható, hogy az ajánlatkérőnek a formálisan meghatározott értékelési részszempontok alapján egyáltalán nincs biztos esélye arra, hogy kiválassza a nyertest. Az ajánlatkérő tudja, hogy a szóba jöhető cégek közül legalább kettő azonos, legmagasabb pontszámmal értékelendő ajánlatot fog tenni, így nagyon nagy az esélye annak, hogy sorsolásra kerül sor. A szerencsére alapozás, azaz a szinte biztos sorsolásra számítás nem értékelési részszempont, és nem alkalmas a nyertes kiválasztására, az nem biztosít tényleges versenyt, és nem garantálja az ajánlatok értékének egymással való objektív összehasonlítását, és így nem a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot benyújtó ajánlattevő kerül kiválasztásra, hanem a legszerencsésebb.

21. A kérelmező hangsúlyozta azt is, hogy nem vitatja az ajánlatkérő azon jogát, hogy maga határozza meg saját hatáskörében az értékelési szempontokat. A kérelmező azt sem vitatta, hogy az értékelési részszempontokkal lefedett elemek fontosak az ajánlatkérő számára, azonban más szempont is fontos lehet, és többletértékkel bírhat és ezt igazolja az ajánlatkérő 2019-es eljárása is, ahol további rész szempontokat is meghatározott.
Nem arról van szó jelen esetben, hogy ne lehetne további értékelési szempontokat kitalálni az eljáráshoz, hanem arról, hogy az ajánlatkérő nem akart más szempontokat alkalmazni, annak a tudatában sem, hogy ezen értékelési részszempontok nyilvánvalóan nem biztosítanak valódi versenyt, hanem sorsolást eredményeznek, ami nem verseny.
A kérelmező szerint a közbeszerzésekben minél szélesebb körben kellene alkalmazni zöld szempontokat az eljárások minden területén. Az ajánlatkérő az M/2 alkalmassági követelmény keretében azt a részvételre jelentkezőt, ajánlattevőt találja alkalmasnak, aki legalább 400 darab személygépkocsival rendelkezik. Ebből az következik, hogy a teljesítéshez legalább 530 darab gépjármű meglétét látja szükségesnek (lásd 75 %-os szabály a Kbt.-ben), ennek viszont alig több mint 0,5 %-át, azaz három darab autót jelölt meg maximális elvárásnak az 5. értékelési szemponthoz. Tekintettel arra, hogy Magyarország Kormánya 2020- ban és 2021-ben jelentős állami támogatással segítette (55 % és 45%) a személytaxi szolgáltatásban használt, tisztán elektromos hajtású gépjárművek beszerzését, releváns szempont, hogy a 2019-es kiíráshoz képeset, ahol szintén 3 elektromos taxi volt az elvárás, ez szignifikánsan több legyen.
Az ajánlatkérő élhetett volna a Kbt. 76. § (4) bekezdése által biztosított lehetőséggel is, és az ár elemet rögzíthette volna a jogszabályi szinten, és az ajánlattevők az egyéb értékelési szempontok tekintetében versenyezhettek volna egymással.

22. A kérelmező nem vitatta, hogy a jogalkotó sem fogalmazott meg olyan követelményt, hogy nem lehet olyan értékelési szempontrendszert alkalmazni, amelyiknél akármekkora kicsi lehetősége van a sorsolás lehetőségének. Azt sem vitatta, hogy bármelyik értékelési rendszer esetén elképzelhető a pontegyenlőség. Nagyon nagy különbség van aközött, hogy van lehetősége a pontegyenlőségnek, és ezáltal a sorsolásnak, és aközött, hogy biztosan, az ajánlatkérő által is tudottan sorsolás dönti el az eljárás eredményét. Annak lehetőségét, hogy sorsolás alapján határozzák meg a nyertes személyét, kizárni nem lehet, de a sorsolás esélyét minimálisra kell csökkenteni, mert az nem verseny, ha a szerencse dönti el, hogy ki nyer. Jelen eljárásban az ajánlatkérő nem is törekedhetett az esély csökkentésére, mert az általa korábban már alkalmazott, és a nyertes kiválasztására alkalmatlannak bizonyult értékelési rendszert használ ismét.

23. A kérelmező nem állította teljes bizonyossággal, hogy az ajánlatkérő szándékosan a sorsolásra számítva alakította így az értékelési rendszert, mert ez értelmetlen, de egyéb okként a kapkodás, esetleg az eljárás nem megfelelő előkészítése elképzelhető. Nem jelent bizonyosságot a három évvel ezelőtti közbeszerzési eljárás eredménye, de legalább meg kellett volna nézni azt a jelen eljárás elindítása előtt.

24. Az ajánlatkérők feladata, hogy a közpénzeket a leggazdaságosabban elköltve a gazdaságilag legjobb ajánlatot nyújtó ajánlattevővel kössenek szerződést. Jelen eljárásban a mostani értékelési rendszerrel nem jelölhető meg a gazdaságilag legjobb ajánlat, így nem biztosított a hatékony és felelős gazdálkodás elvének a betartása sem.
Az ajánlatkérő ahogy most megállapította az értékelés rendszerét, úgy akár a legalacsonyabb ár elvét is választhatta volna, mert pontosan ugyanakkora versenyt eredményezne. A kérelmező megfelel minden értékelési szempontnak, így mindegyik szempontra a maximális pontszámot fogja kapni jelenleg, mégsem lehet biztos benne, hogy elnyeri a szerződést.

Minden másik, az alkalmassági feltételeknek megfelelő, és a műszaki tartalmat teljesíteni képes, potenciális ajánlattevő ugyanennyi pontszámot fog kapni, így ezen ajánlattevők számának növekedésével arányosan csökken a lehetőség a nyertességre.
A kérelmező tárgyalási nyilatkozata szerint a jogvita tárgya az, hogy joga van-e az ajánlatkérőnek kizárni a versenyt. A kérelmező a Döntőbizottság kérdésére kiemelte, hogy nem a kérelmező dolga meghatározni az értékelési részszempontokat és a meghatározott értékelési részszempontok nem jogszerűtlenek.

25. A kérelmező ahhoz ragaszkodott, hogy azok jogszerűek legyenek, biztosítsák a valódi versenyt, és amelyek alapján a gazdaságilag legjobb ajánlat kiválasztható, és nem - az előre biztosra vehető - sorsolás dönti el, hogy ki lesz az eljárás nyertese. A kérelmező a tárgyaláson a Döntőbizottság kérdésére nem tudta megnevezni, hogy milyen jogos érdekét sérti a közjegyzői sorsolás.

Az ajánlatkérő észrevétele

26. Az ajánlatkérő álláspontja szerint az értékelési szempontrendszer az alábbiakra figyelemmel nem jogsértő.
A Kbt. 76. §-ának (2) bekezdése a Kbt. 76. § (1) bekezdésére figyelemmel értelmezendő, jól látható tehát, hogy a jogalkotó az ajánlatkérők diszkrecionális hatáskörébe utalja annak eldöntését, hogy az adott közbeszerzés tárgyának melyek azok a – szintén az ajánlatkérők által meghatározható minimumelvárásokon túli – jellemzői, melyek esetleges megléte az adott ajánlatkérő számára többletértékkel bírnak és az ezeket tartalmazó ajánlatokat plusz pontszámmal jutalmazza.
Az ajánlatkérő erre figyelemmel vizsgálta meg a közbeszerzési eljárás előkészítése során, hogy a megrendelni kívánt fuvarszervezési/taxiszolgáltatás tekintetében milyen mindenképp teljesítendő minimumelvárásai vannak és jelenleg mely „többletszolgáltatás" jelentene számára gazdaságilag előnyösebb ajánlatot.
Ennek a törvényi követelménynek megfelelően az ajánlatkérő úgy ítélte meg, hogy számára a megrendelni kívánt szolgáltatás tekintetében a műszaki leírásban meghatározott minimumelvárásokon túl az bír jelentőséggel, hogy a szolgáltatás megrendelhető-e webes felületen keresztül is, illetve – hogy telefonos megrendelés esetén – lesz-e lehetősége arra, hogy kizárólag számára fenntartott telefonvonalon (és így a normál telefonos megrendelések esetén gyakran tapasztalható várakozás nélkül) leadhassa megrendeléseit.
Az ajánlatkérő a digitális kor elvárásainak megfelelően az utasok magasabb kényelmi szintjének esetleges biztosíthatósága érdekében tartotta szükségesnek annak értékelés keretébe történő bevonását, hogy a kiálló gépkocsikban ingyenes wifi hozzáférés biztosított lesz-e. Emellett – mint ahogy arra az ajánlatkérő a műszaki leírásban is rámutatott – a tisztán elektromos taxik szolgáltatási körbe történő bevonását környezetvédelmi szempontok érvényre juttatását szolgálja, mely összhangban van a „zöld közbeszerzésekre" való törekvésekkel, illetve a Kbt. 76. § (1) bekezdésével is, mely kifejezetten lehetővé teszi környezetvédelmi szempontok értékelési szempontként történő alkalmazását.
Az ajánlatkérő ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet, hogy a Kbt. 77. § (1) bekezdése szerinti tételes rendelkezés kifejezetten biztosítja annak lehetőségét, hogy a minőségi értékelési szempontok tekintetében meghatározza azt a szintet, amelyre és annál kedvezőbb megajánlásokra a maximális pontszámot adja, ugyanakkor a Kbt. nem korlátozza az ajánlatkérőt e körben semmilyen tekintetben, e szint meghatározása tekintetében az ajánlatkérőnek teljes szabadsága van. Az ajánlatkérő erre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a tisztán elektromos taxik tekintetében a jelzett felső érték az, amely megfelelően kifejezi a zöld szempontok ajánlatkérő számára való jelentőségét.

Ezeken túlmenően az ajánlatkérő a Kbt. által biztosított szabad mérlegelés keretében úgy ítélte meg, hogy a saját igényei szempontjából a szolgáltatás közbeszerzési dokumentumokban meghatározottakon túli, egyéb esetleges további jellemzői gazdaságilag nem jelentenek előnyt számára.

27. A Kbt. 76. § (2) bekezdésének c) pontja alapján az „ár" kötelezően az értékelés keretébe vonandó tényező, ugyanakkor beszerzés tárgyának specialitásából adódóan e tekintetében 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet kötelezően alkalmazandó, melyre az ajánlatkérőnek ráhatása nincsen.
A jogalkotó tehát nem fogalmazott meg olyan elvárást az ajánlatkérők felé, hogy minden esetben úgy kell kialakítaniuk az értékelési szempontrendszert, hogy semmiképp se fordulhasson elő olyan helyzet, melyben közjegyzői sorsolással kerül kiválasztásra a nyertes ajánlat. Sőt a Kbt. 77. §-ának (5) bekezdésének megalkotása éppen azt jelzi, hogy a jogalkotó maga is tisztában van azzal, hogy bármilyen értékelési szempontrendszer alkalmazása esetén előfordulhat pontegyenlőség. Egyrészt bármely értékelési szempontrendszer esetében kialakulhat pontegyenlőség, másrészt azt, hogy a közbeszerzési eljárások igen jelentős részében – még a legjobb ár-érték arányú ajánlat értékelési szempontjának alkalmazásakor is – a megajánlott „ár" határozza meg a nyertes ajánlattevő személyét. A jelen közbeszerzés tárgyának specialitására (lásd tekintetében 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet) figyelemmel ugyanakkor tényleges árverseny nem tud kialakulni, mely ugyanakkor az ajánlatkérő ellenőrzési körén kívül eső körülmény.
Az ajánlatkérő fentiekre figyelemmel visszautasította, hogy szándékosan olyan helyzet kialakítására törekedett, hogy az értékelési szempontrendszer alapján közjegyzői sorsolás döntsön a nyertes ajánlattevő személyéről. Valószínűsítésre pedig nem lehet jogsértést megállapítani.
Az ajánlatkérő szerint nem jelenthető ki bizonyossággal, hogy a meghatározott értékelési szempontrendszer két vagy több azonos pontszámú ajánlatot fog eredményezni, hiszen nem ismeri a potenciális ajánlattevőknek a közbeszerzési eljárással kapcsolatos szándékait, így azt sem, hogy az egyes minőségi értékelési szempontok tekintetében tudják-e, kívánják-e vállalni az ott meghatározottakat. Az, hogy egy több évvel ezelőtti közbeszerzési eljárásban mi történt, bizonyosságot semmiképp nem jelenthet.
Az ajánlatkérő álláspontja szerint az egyes értékelési részszempontok jogszerűségét önmagukban kell vizsgálni, hiszen a Kbt. 76. §-ának (6) bekezdése is egyes értékelési részszempontokkal kapcsolatban értelmezhető elvárásokat fogalmazott meg a jogalkotó. A vonatkozó 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendeletre figyelemmel az „Ár" értékelési részszempont kivételével valamennyi értékelési részszempont tekintetében biztosított az eltérő vállalás lehetősége, ezen részszempontok esetében az egyes potenciális ajánlattevők döntésétől, mérlegelésétől függ, hogy milyen vállalást tesznek, így egyáltalán nem bizonyos, hogy több azonos pontszámú ajánlat fog érkezni. Ezen vállalások megtételét pedig felelős döntéshozatalnak kell megelőznie a potenciális ajánlattevők részéről.
A Kbt. 76. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérők jogosultak kizárólag a saját igényeik figyelembevételével meghatározni - a közbeszerzés tárgyán és annak minimumfeltételein túlmenően - azokat az ezen felüli „többletjellemzőket", melyek teljesülése az adott ajánlat tekintetében többletpontszámot eredményez. Kérelmező lényegében azt kérte, hogy valamely olyan értékelési szemponto(ka)t is alkalmazzon az ajánlatkérő, mely(ek) az ajánlatkérő számára tényleges relevanciával nem bír(nak), ugyanakkor a fentiek szerint az értékelési szempontrendszer meghatározása az ajánlatkérő diszkrecionális hatáskörébe és nem a piaci szereplők hatáskörébe tartozó kérdés. Az ajánlatkérő álláspontja szerint valamely értékelési részszempont hiánya nem minősülhet jogsértőnek.

28. A kérelmező szerint az értékelési szempontrendszer sérti a közbeszerzési alapelveket, illetve a Kbt. 50. § (4) bekezdésében is megjelenő esélyegyenlőséget anélkül, hogy bármilyen mértékben részletezné, hogy az értékelési szempontrendszer pontosan miként és mely alapelvet sérti. Az ajánlatkérő álláspontja szerint ugyanakkor az értékelési szempontrendszer alapelvi sérelmet sem valósít meg.
A verseny tisztasága biztosított, hiszen az értékelési szempontrendszert az ajánlatkérő kizárólag a saját igényeire figyelemmel alakította ki, piaci szereplőkkel nem egyeztetett ennek során, egyik piaci szereplőt sem kívánta előnyösebb helyzetbe hozni a másiknál, mely a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményeinek is megfelel és joggal való visszaélést sem jelenthet, egyúttal az esélyegyenlőséget és az egyenlő bánásmódot is biztosítja. Éppen a kérelmező kifogásolta azt, hogy közjegyzői sorsolás esetén minden azonos pontszámot elérő érvényes ajánlat egyenlő eséllyel lehet az eljárás nyertese. A közbeszerzési eljárás emellett átlátható, nyilvános, hiszen az ajánlatkérő a Kbt. szabályainak megfelelően előzetes tájékoztató közzétételével hirdette meg az eljárást, majd küldte meg a közbeszerzési dokumentumokat az előzetes érdeklődést jelző gazdasági szereplőknek. A felelős közpénzfelhasználás elve pedig éppen amiatt nem sérülhet, mivel a 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet-re figyelemmel árverseny nem alakulhat ki.

29. Az értékelési szempontrendszer ajánlatkérő álláspontja szerint a 2004/18/EK irányelv vonatkozó rendelkezéseinek is megfelel, hiszen egyrészt a piac valamennyi jelentős szereplője számára lehetővé teszi az ajánlattételt és így a verseny kialakulását, másrészt az a konkrét ajánlatkérő számára jelentőséggel bíró jellemzőket figyelembe véve került kialakításra a Kbt. és az irányelveknek is megfelelő, megengedett módon. Az árverseny kizártsága – mely a közjegyzői sorsolás esetleges potenciális esélyét növeli – nem az ajánlatkérőnek felróható körülmény.
A korábbi hasonló tárgyú közbeszerzési eljárásnak az aktuális közbeszerzési eljárás jogszerűsége tekintetében érdemi relevanciája nincs, ugyanakkor visszás, hogy a korábbi közbeszerzési eljárásban a kérelmező nem vitatta az akkor alkalmazott hasonló értékelési szempontrendszert, hanem azt kizárólag most, mint az ajánlatkérővel nyertes ajánlattevőként jelenleg is szerződéses jogviszonyban álló gazdasági szereplőként tartja jogsértőnek.

30. Összefoglalva az ajánlatkérő álláspontja szerint a jogorvoslati kérelem lényegében azt taglalja, hogy az ajánlatkérőnek más értékelési részszempontokat is elő kellett volna írnia. Az ajánlatkérő szerint egy jogorvoslati eljárás tárgyát nem képezheti, hogy nem létező, tartalmában nem ismert értékelési részszempontok elő nem írása jogszerű-e.

31. Az ajánlatkérő tárgyalási nyilatkozata szerint a Döntőbizottságnak arról kell dönteni, hogy az ajánlatkérő jogosult-e maga meghatározni az értékelési szempontrendszert, köteles-e olyan értékelési részszempontot kiírni, ami számára valódi értékkel nem bír. A Kbt. nem írja elő az ajánlatkérő szerint, hogy az adott piacon abszolút legelőnyösebb ajánlatot kell kiválasztania az ajánlatkérőnek, ellenben a számára legelőnyösebb ajánlatot kell választani.

32. Mindezek alapján az ajánlatkérő kérte a Döntőbizottságot, hogy a jogorvoslati eljárásban a Kbt. 165. § (2) bekezdésének b) pontja alapján állapítsa meg a jogsértés hiányát.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

33. A kérelmező 2022. október 13-án terjesztette elő a jogorvoslati kérelmét, így a Döntőbizottság a Kbt. ezen a napon hatályos eljárásjogi rendelkezéseit vette figyelembe a jogorvoslati ügy eljárásjogi rendelkezéseinek vizsgálata során.

34. A Döntőbizottság az eljárásjogi feltételek fennállását megvizsgálta és megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem érdemi vizsgálatának eljárásjogi akadálya van az alábbi indokok szerint.

A 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2007/66/EK irányelv 1. cikkének 3. pontja rendelkezik arról, hogy a jogorvoslati eljárás igénybevételét legalább azon személyek számára lehetővé kell tenni, akiknek érdekében áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. tv. (továbbiakban: Ákr.) 10. § (1) bekezdés szerint ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.

A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott végrehajtási rendelet kiegészítő vagy eltérő rendelkezéseinek figyelembevételével.

A Kbt. 148. § (1) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul. Az eljárás megindítására irányuló kérelem és a hivatalbóli eljárást kezdeményező irat kizárólag írásban – a 145. § (1a) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint –, a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt terjeszthető elő.
(2) Kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának jogsértő volta miatt kérelmet nyújthat be a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviseleti szervezet is. (E bekezdésben foglaltak a továbbiakban együtt: kérelmező.)

A Kbt. 50. § (4) bekezdés szerint az eljárást megindító felhívásnak és a többi közbeszerzési dokumentumnak minden esetben biztosítania kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, illetve részvételi jelentkezést nyújthassanak be.

A Kbt. 76. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban meghatározni azt a szempontot vagy szempontokat, amelyek alapján a számára - az adott esetben szociális, társadalmi és környezetvédelmi szempontból is - gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot kiválasztja (a továbbiakban: értékelési szempontok).
(2) Értékelési szempontként alkalmazhatóak
c) a legjobb ár-érték arányt megjelenítő olyan - különösen minőségi, környezetvédelmi, szociális - szempontok, amelyek között az ár vagy költség is szerepel.
(3) A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok vonatkozhatnak különösen az alábbiakra:
a) minőség, műszaki érték, esztétikai és funkcionális tulajdonságok, valamennyi felhasználó számára való hozzáférhetőség, hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása és egyéb

szociális, környezetvédelmi és innovatív tulajdonságok, forgalmazási feltételek, vevőszolgálat és műszaki segítségnyújtás, pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság, a teljesítés időpontja, időszaka.
A Kbt. 77. § (5) Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározhatja azt az objektív módszert vagy a 76. § (6) bekezdés a)-d) pontjának megfelelő kiegészítő szempontot, amelynek alapján a legkedvezőbb ajánlatot kiválasztja, ha több ajánlatnak azonos az (1) bekezdés szerint kiszámított összpontszáma, vagy a legalacsonyabb árat vagy költséget, mint egyedüli értékelési szempontot több ajánlat azonos összegben tartalmazza. Ha az ajánlatkérő nem adott meg ilyen módszert vagy szempontot, az az ajánlat minősül a legkedvezőbbnek, amely a nem egyenlő értékelési pontszámot kapott értékelési szempontok közül a legmagasabb súlyszámú értékelési szempontra nagyobb értékelési pontszámot kapott, a legalacsonyabb ár értékelési szempontja esetében pedig közjegyző jelenlétében tartott sorsolás alapján választ az ajánlatkérő a legalacsonyabb összegű ajánlatok között. Az ajánlatkérő akkor is jogosult közjegyző jelenlétében sorsolást tartani, ha a legkedvezőbb ajánlat az e bekezdés szerinti módszerrel nem határozható meg.

35. A Kúria a Kf.III.37.835/2019/4. számú ítéletében kimondta, hogy
„[34] Az ajánlattevő a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz jogorvoslati kérelmet akkor nyújthat be, ha bizonyítja, hogy közvetlenül kimutatható jog- vagy érdeksérelme van a támadott közbeszerzési eljárással kapcsolatban.
[35] A jog- vagy érdeksérelem akkor közvetlen, ha jogsértés megállapítása esetén az ajánlattevőnek az adott közbeszerzési eljárásban reális esélye lenne a szerződés elnyerésére.”

36. A Fővárosi Törvényszék 104.K.702.284/2021/12. számú ítéletében az alábbiakat rögzítette:
„[20] A bíróság rámutat, hogy az ügyféli minőség nem azonos a Kbt. 148. § (2) bekezdése szerinti ügyfélképességgel, amely azt rögzíti, hogy ki élhet érdemi jogorvoslati kérelemmel. Az ügyfélképesség, mint a közbeszerzési jogban a Kbt. által megteremtett speciális fogalom, szűkebb személyi kört jelent az Ákr. szerinti – az eljárásban egyébként résztvevő – ügyfelek körénél. A Kbt. 148. §-ához fűzött miniszteri indokolás egyértelművé teszi, hogy nemcsak az egyéb érdekeltnek kell a közvetlen jogos érdekeltségét bizonyítania, hanem az ajánlattevő is csak akkor nyújthat be jogorvoslati kérelmet, amennyiben közvetlenül kimutatható valamilyen jog- vagy érdeksérelme a vitatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban. A Kúria a Kf.III.37.835/2019/4. számú ítéletének [25] bekezdésében erre tekintettel rögzítette, hogy a korábbi szabályozáson alapuló joggyakorlatot a Kbt. hatálya alá tartozó ügyekben már nem tartja irányadónak. A miniszteri indokolás utal arra is, hogy a jog, illetve jogos érdek sérelmének vagy veszélyeztetésének a bírói gyakorlat alapján kellően közvetlennek kell lennie ahhoz, hogy a kérelem benyújtásának jogát megalapozza. Csak azok a személyek nyújthatnak be jogorvoslati kérelmet, akiknek jog- vagy érdeksérelme közvetlenül kimutatható a vitatott közbeszerzéssel összefüggésben.
[21] A bíróság kiemeli, hogy a hazai bírósági joggyakorlat igazodik a 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 1989 december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Jogorvoslati irányelv) 1. cikke által támasztott feltételekhez, azaz egyrészt megköveteli, hogy a közvetlen jog-, illetve érdeksérelem mindig a kérelmező saját személyével összefüggő és kellően konkrét legyen – amely az ügy egyedi sajátosságai alapján feltárt oksági összefüggések eredményeként határozható meg –, másrészt a szerződés elnyeréséhez fűződő érdek meglétéhez a kérelmező nyerésre való esélyének fenn kell állnia. A Kúria a

Kf.III.37.383/2019/5. számú ítélete [41] bekezdésében rámutatott, hogy a jogorvoslati jog fennállásának megítélésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy a kérelemre indult jogorvoslati eljárás célja – akár hatósági, akár bírósági eljárásról van szó – nem egy általános közérdeken alapuló törvényességi felülvizsgálat. A Kf.III.37.835/2019/4. számú ítéletének [27] bekezdésében ugyanígy foglalt állást, amikor kifejtette: minden ajánlattevő érdeke, hogy az ajánlatkérő az ajánlatokat jogszerűen bírálja el, ez az általános elvárás azonban még nem teremti meg a közvetlenül kimutatható jog- vagy érdeksérelmet. Nem alapozza meg a kérelmezői státuszt, ha az ajánlattevő a jogsértés megállapítása esetén sem kerül kedvezőbb helyzetbe. Mindezek értelmében alaptalanul hivatkozott a felperes a jogorvoslati eljárás lefolytatását megalapozó legitimációjaként általánosságban a törvény rendelkezéseinek betartása iránti igényére."

37. A Kbt. kógens szabályozásában, a 148. § (2) bekezdésében deklarálja a jogorvoslati kérelem benyújtására jogosultak körét, amelyek között külön nevesíti a részvételre jelentkezőt is. A Kbt. jogorvoslati eljárásra vonatkozó szabályozása az európai uniós irányelvekkel összhangban került megalkotásra. Alapvető követelmény, hogy a közbeszerzési eljárások résztvevői számára biztosított legyen a jogorvoslat lehetősége. A Kbt. indokolása ugyanakkor hangsúlyozza, hogy „nemcsak az egyéb érdekeltnek kell az érdekeltségét bizonyítania, hanem az ajánlattevőként (részvételre jelentkezőként) jogorvoslati kérelmet előterjesztőnek is: az ajánlattevő (részvételre jelentkező) is csak akkor nyújthat be jogorvoslati kérelmet, amennyiben közvetlenül kimutatható valamilyen jog- vagy érdeksérelme a vitatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban. E szabály a rosszhiszemű eljárás kezdeményezés visszaszorítására is alkalmas lehet. A közbeszerzési eljárás során ugyanis az eljárás valamennyi résztvevőjének közös érdeke az eljárás gyors, eredményes, a verseny tisztaságát tiszteletben tartó befejezése, ugyanakkor a közbeszerzési eljárás során, vagy az eljárást lezáró döntés ellen előterjesztett jogorvoslati kérelem a közbeszerzési eljárást, illetve a szerződéskötést hosszú időre félbeszakíthatja. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy gyakran kerül sor nyilvánvalóan alaptalanul, rosszhiszeműen indított jogorvoslati eljárásra, amikor a kérelmező célja csupán az, hogy a szerződés megkötését minél tovább megakadályozza, bár tudatában van annak, hogy a közbeszerzési eljárás nem volt jogsértő."

38. A Döntőbizottság a fenti jogszabályi követelményekre tekintettel megvizsgálta, hogy a kérelmező olyan részvételi jelentkező, akinek közvetlen, jogos érdeke fűződik az általa megjelölt jogsértések megállapításához.

39. Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján az ügyfélképesség megállapításának feltétele, hogy a kérelmező vonatkozásában megállapítható a közvetlen jogos érdeksérelem fennállása vagy annak veszélye. A Kbt. nem biztosítja általánosságban mindenki számára a jogorvoslati kérelem előterjesztésének jogát. A jogorvoslati út mindazok számára áll nyitva, akiknek érdekében áll valamely szerződés elnyerése, illetve akinek jogát vagy jogos érdekét a vélt jogsértés sérti vagy veszélyezteti.

40. A Kbt. 148. § (2) bekezdésének kógens szabályozása és az állandósult joggyakorlat a kérelmező tekintetében kellően közvetlenül követeli meg a jogos érdek sérelmét. A jogalkotó nem önmagában érdekeltséget kívánt meg az ügyfélképességi minősítéshez, hanem olyan érdekeltséget, amely jogosnak minősíthető és ezen jogos érdeksérelemnek közvetlennek kell lennie.

41. A Döntőbizottság mindezek alapján megvizsgálta az ajánlatkérő közbeszerzési dokumentumokban rögzített előírásait és megállapította, hogy a beszerzés tárgya

fuvarszervezési/taxi szolgáltatás Budapest területén. Az ajánlatkérő a beszerzés tárgyára vonatkozóan határozta meg az értékelési szempontot, amely a legjobb ár-érték arányt megjelenítő ajánlat kiválasztása. A Kbt. kógens rendelkezéseinek megfelelően írta elő az ajánlatkérő az e körben kötelező ár értékelési részszempont, valamint további négy értékelési részszempontot határozott meg.

42. A Döntőbizottság szintén megvizsgálta a kérelmező jogorvoslati kérelmében foglaltakat, valamint a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatait és a következőket állapította meg.

43. A kérelmező a Kbt. egyes alapelveit, valamint a Kbt. 50. § (4) bekezdés rendelkezéseit és a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontját jelölte meg megsértett jogszabályi rendelkezésként. A kérelmező szerint az ajánlatkérő olyan értékelési szempontrendszert határozott meg a nyertes ajánlat kiválasztására, amely nem teremt valódi versenyhelyzetet a potenciális gazdálkodó szervezetek között. A kérelmező szerint az ajánlatkérőnek olyan értékelési részszempontokat kell meghatározni, amelyek valódi versenyt teremtenek az érintett részvételi jelentkezők között.
Emellett a jogorvoslati kérelem és a kérelmező nyilatkozatai következetesen hangsúlyozták, hogy az ajánlatkérő által meghatározott valamennyi értékelési részszempont kapcsolódik a beszerzés tárgyához, azok tényleges relevanciával bírnak, nem eltúlzott mértékben kerültek meghatározásra és külön-külön jogszerűen kerültek megfogalmazásra.

44. A Döntőbizottság elsőként rámutat, hogy a Kbt. nem határozza meg a jogos érdek fogalmát, így azt mindig a konkrét eset összes körülményeinek figyelembe vételével kell meghatározni. A közbeszerzési eljárás tekintetében mind az ajánlatkérőnek, mind a szerződő félnek elsődleges célja a szerződéskötés, amelyhez nem vitathatóan jogos érdekük fűződik. Az ajánlattevők azzal a szándékkal nyújtják be a részvételi jelentkezésüket, majd tesznek ajánlatot, hogy az eljárás eredményeként szerződést köthessenek az ajánlatkérővel.
A Kúria Kfv.II.37.111/2015./9. számú ítélete szerint vizsgálni kell a jogorvoslati kérelem benyújtásával elérni kívánt célt, a jogorvoslati kérelem előterjesztéséhez fűződő jogos érdek ugyanis abban az esetben áll fenn, amennyiben a jogorvoslati kérelmet előterjesztő kérelmező kedvezőbb helyzetbe kerülhet az eredményes jogorvoslati eljárás következtében.

45. A Kbt. általánosságban határozza meg az értékelési szempontrendszer kialakítására vonatkozó szabályokat, azonban a tényleges piaci viszonyok jelentősen különbözőek az egyes beszerzési tárgyak vonatkozásában. Léteznek olyan, a közbeszerzés körébe tartozó beszerzési tárgyak, amelyek esetében alapvetően szűk a piac, kevés a potenciális részvételi jelentkező, ajánlattevő. Az ilyen szűk piac jellemzője lehet az is, hogy az érintett gazdálkodó szervezetek közel hasonló szolgáltatást nyújtanak. A speciális, szűk piaci helyzet jellemzője lehet az is, hogy a beszerzés tárgyának ellenértékét részben vagy egészben jogszabály határozza meg, amelytől a gazdálkodó szervezetek a piaci verseny során sem térhetnek el. A beszerzés egyedi sajátosságaira tekintettel a verseny speciális helyzetben valósul meg azzal, hogy valamennyi releváns piaci szereplő részt vesz a közbeszerzési eljárásban. Ilyen speciális piac a jelen beszerzés tárgya, a taxiszolgáltatás is.

46. A Döntőbizottság és a bíróságok egységes gyakorlata szerint azt kell megvizsgálni a jogos érdeksérelem tekintetében, hogy a kérelmezőnek az ajánlatkérő rendelkezése bármilyen érdeksérelmet okoz-e és az jogos-e. A kérelmező közvetlen, jogos érdeksérelmét jelenti, amennyiben a vélt jogsértés megalapozottsága esetén lehetősége van a szerződés elnyerésére.

47. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kérelmező helyzetét nem segíti elő az élesebb verseny a részvételi jelentkezők között, azzal nem kerül előnyösebb helyzetbe a szerződés elnyerése érdekében.

48. A Döntőbizottság álláspontja szerint a Kbt. rendelkezéseiből az következik, hogy az ajánlatkérő kötelessége a lehetőség szerint minél szélesebb körű verseny megvalósítása, azonban figyelemmel arra, hogy a beszerzés tárgya szűk piacon valósul meg és valamennyi potenciális gazdasági szereplő részt vesz a közbeszerzési eljárásban, az értékelési szempontrendszer a versenyt nem szélesítheti.

49. A kérelmező nem jelölt meg megsértett jogszabályi rendelkezést és a Kbt. sem tartalmaz olyan konkrét normaszöveget, amely szerint az ajánlatkérő kötelezettsége, hogy mindent megtegyen a közjegyzői sorsolás elkerülésére. A fent idézett bírósági ítélet szerint az érdeksérelem mindig a kérelmező saját személyével összefüggő és kellően konkrét kell legyen.

50. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy valamennyi ajánlattevőnek, illetve részvételi jelentkezőnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy azonos mércével bírálja el az ajánlatkérő valamennyi részvételi jelentkező jelentkezését, illetve valamennyi ajánlattevő ajánlatát. A tényállásban foglaltak alapján megállapítható, hogy ez a követelmény teljesült, a kérelmező sem állította, hogy valamely potenciális érdekelt, illetve részvételi jelentkező kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb helyzetbe kerülhet az ajánlatkérő rendelkezései alapján. Ebből következően a Kbt. alapelvei között rögzített egyenlő bánásmód követelménye sem alapozza meg a kérelmező közvetlen jogos érdeksérelmét.

51. A Döntőbizottság arra is kitér, hogy a jogalkotó maga is számolt azzal a lehetőséggel, hogy két vagy több ajánlattevő azonos eredményt ér el a közbeszerzési eljárás során, hiszen ezért biztosított jogszerű lehetőséget a Kbt. 77. § (5) bekezdés a közjegyző jelenlétében megtartott sorsolásra. Ebből következően a jogalkotó által is ismert és elismert életszerű helyzet, amikor a közbeszerzési eljárás során megvalósított verseny eredményeként azonos helyezést érnek a versengő gazdálkodó szervezetek.

52. Mindezekből következően a kérelmezőnek nem fűződik közvetlen jogos érdeke a jogorvoslati kérelme érdemi vizsgálatához, ugyanis a jogsértés megállapítása esetén sem kerülhet kedvezőbb helyzetbe, nem lehet nagyobb esélye a szerződés elnyerésére. Ennek hiányában azonban olyan közvetett érdekeltség valósul meg, amely nem alapozza meg a közvetlen érdeksérelem fennállását.

53. A Döntőbizottság a konkrét esetben a közvetlen érdeksérelem fennállását nem látta megvalósulni, mivel a kérelmező jogos érdekét nem befolyásolja a vélt jogsértés, a Döntőbizottság a kérelmező ügyfélképességének hiányát állapította meg a fentiek alapján.

54. Mindezek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező nem rendelkezik ügyfélképességgel a jogorvoslati kérelem benyújtásához, hiányzik a Kbt. 148. § (2) bekezdésben meghatározott közvetlen jogos érdeksérelem, mint a kérelem előterjesztéséhez szükséges törvényi feltétel.

Az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság a kérelmet visszautasítja, ha az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására.

55. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontjának az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontjaira visszautaló rendelkezésére tekintettel a jogorvoslati eljárást a Kbt. 145. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva megszüntette.

56. A Kbt. 151. § (8) bekezdése alapján, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet visszautasítja vagy a jogorvoslati eljárást megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmező a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.

57. A Kbt. 151. § (8) bekezdésének első mondata alapján, ha a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet visszautasítja, vagy a jogorvoslati eljárást megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelmező 2.450.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg. A kérelmező jogorvoslati kérelme vonatkozásában a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást megszüntette, ezért a Közbeszerzési Hatóságnak 2.450.000.-Ft, azaz kétmilliónégyszázötvenezer forint visszatérítési kötelezettsége van a kérelmező részére.

58. A Döntőbizottság a költségek viseléséről az Ákr. 125. §-ában foglaltak figyelembe vételével rendelkezett.

59. A végzés elleni önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 169. § (1) bekezdése biztosítja.

60. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen végzés közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdése alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2022. november 21.

Dr. Szathmári Réka sk ***közbeszerzési biztos*** ***az eljáró tanács elnöke***	***Simon Szabolcs sk*** ***közbeszerzési biztos***	***Dr. Puskás Sándor sk*** ***közbeszerzési biztos***

A kiadmány hiteléül: Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kérelmező képviselője (kizárólag elektronikus úton)
2. Ajánlatkérő képviselője (kizárólag elektronikus úton)
3. Winkler és Társai Ügyvédi iroda (6X6 Taxi képviseletében)
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága
5. Miniszterelnökség (kizárólag elektronikus úton)